

**ÇÖZÜM ÜNLÜER BAĞIMSIZ DENETİM VE
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

2018 YILI

ŞEFFAFLIK RAPORU

**ÇÖZÜM ÜNLÜER BAĞIMSIZ DENETİM
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**
1476 Sk. No:2 Aksoy Residence No:7 D:9 Akbaşçak
Tel: (0232) 464 05 37 - 38 Faks: (0232) 464 05 39-12308
Kordon V.D. 263 035 7089 Ticaret Sicil No: M-150452
Mersis No: 5-3121-4213-4122998
www.cozumdenetim.com.tr

ÇÖZÜM ÜNLÜER BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş. 2018 YILINA İLİŞKİN ŞEFFAFLIK RAPORU

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'nca 26.12.2012 tarih ve 28509 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin 36. maddesi uyarınca hazırlanmış olan "Çözüm Ünlüer Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş. 2018 Yılına İlişkin Şeffaflık Raporu" ilişikte sunulmuş olup, Kuruluşumuzun internet sitesinde yayımlanmıştır.

İzmir, 25.04.2019

Çözüm Ünlüer Bağımsız Denetim ve
Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

Orhan ÜNLÜEROĞLUGİL
Yönetim Kurulu Başkanı

ÇÖZÜM ÜNLÜER BAĞIMSIZ DENETİM
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

1476 Sk. No:2 Aksöy Residence No:7 D:9 Akdeniz
Tel: (0232) 464 05 37 - 38 Faks: (0232) 464 05 31 İzmir
Kordon V.D. 263 035 7089 Ticaret Sicil No: M-15752
Mersis No: 5-3124-1273-4122998
www.cozumdenetim.com.tr

İÇİNDEKİLER:

1. Hukuki Yapı ve Ortaklar
2. Kuruluşumuzun Kilit Yöneticileri ve Sorumlu Denetçileri
3. İçinde Bulunulan Denetim Ağının Hukuki ve Yapısal Özellikleri
4. İlişkili Denetim Kuruluşları ve Diğer İşletmeler İle Bu İlişkilerin Mahiyeti
5. Organizasyon Yapısı
6. Kuruluş Kalite Güvence Sistemi İncelemeleri Hakkında Bilgi
7. Denetim Hizmeti Verilen KAYİK'ler
8. Sürekli Eğitim Politikası
9. Bağımsızlık İlkesine Uyum
10. Gelirin Dağılımı
11. Sorumlu Denetçilerin Ücretlendirme Esasları
12. Kalite Kontrol Sistemi
13. Diğer Hususlar

**ÇÖZÜM ÜNLÜER BAĞIMSIZ DENETİM
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**
1476 SK. No:2 Aksoy Residence No:7 D:9 Alsancak
Tel: (0232) 464 05 38 - 38 Faks: (0232) 464 05 39 - İZMİR
Kordon V.D. 2/13-035/089 Ticaret Sicil No: M-150452
Mersis No: 5-3124-4273-4122998
www.cozumdenetim.com.tr

1 – HUKUKİ YAPI VE ORTAKLAR:

Kuruluşumuz yeminli mali müşavirlik ve bağımsız denetim hizmetleri sunmakta olan bir denetim şirkettir. Kuruluş merkezimiz 1476 Sokak No:2 Kat:7 D:9 Aksoy Residence Alsancak/İZMİR olup, Ritim İstanbul A1 Blok Kat:30 D:287 Maltepe/İSTANBUL adresinde ve Camikebir Mah. İsmet İnönü Bulvarı Kuşadası İş Merkezi No:78/202 Kuşadası/AYDIN'da olmak üzere iki adet çalışma ofisimiz bulunmaktadır.

Kuruluşumuz 21.01.2015 tarihinde 046 sayılı karar ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından Bağımsız Denetim Kuruluşu olarak yetkilendirilerek, denetim kuruluşları sicilinde kayıt ve ilan edilmiştir.

Ortaklık yapımız aşağıdaki gibidir;

Şirket Ortağının Adı-Soyadı	Ortaklık Payı (Yüzde %)	Şirket Sermayesinin Pay Tutarı (TL)
Orhan ÜNLÜEROĞLUGİL (YMM)	98,45	787.600,00
İlhan CANLI (YMM)	1,55	12.400,00
		800.000,00

Kuruluşumuzun Yönetim Kurulu Başkanı Yeminli Mali Müşavir Orhan ÜNLÜEROĞLUGİL'dir.

2 – KURULUŞUMUZUN KİLİT YÖNETİCİLERİ VE SORUMLU DENETÇİLERİ:

Yönetim Kurulu Başkanı Orhan ÜNLÜEROĞLUGİL aynı zamanda Kilit Yönetici olup, 31.12.2018 tarihi itibarıyla Kuruluşumuzun bünyesinde bağımsız denetim hizmetlerine ilişkin uzmanlık alanları bulunan denetim kadrosu aşağıdaki gibidir:

Sıra No.	Adı-Soyadı	Mesleki Unvan	KGK Ruhsat No.	TÜRMOB Ruhsat No.	Şirketteki Unvanı
1	Orhan ÜNLÜEROĞLUGİL	YMM	1553	35103852	Sorumlu Ortak Baş Denetçi
2	İlhan CANLI	YMM	2888	35102699	Sorumlu Ortak Baş Denetçi
3	Mehmet TERBAŞ	SMMM	1468	35271334	Bağımsız Denetçi
4	Bilal MOTUR	SMMM	1599	35246046	Bağımsız Denetçi
5	Barış KAYA	SMMM	2990	35227664	Bağımsız Denetçi
6	Oktay ESMEROĞLU	SMMM	6417	35218204	Bağımsız Denetçi
7	Murat Moşe ABULAFYA	SMMM	9445	35270662	Bağımsız Denetçi
8	Mesut DAĞDEVİREN	SMMM	12519	09238244	Bağımsız Denetçi
9	Barış GÜVENÇ	SMMM	14238	09226096	Bağımsız Denetçi
10	Reşit Cem KURSAV (*)	SMMM		35292067	Denetçi
11	Zeynep ALBAYRAK (*)	SMMM		35278055	Denetçi
12	Egemen GÖKOĞLU	SMMM		35269754	Denetçi
13	Esra BAŞDÜZEN	SMMM		352100292	Denetçi
14	Seda ŞENLİK	SMMM		35298224	Denetçi
15	Çağdaş UZUNOK (*)	---			Denetçi Yardımcısı
16	Merve ÇETİNER	---			Denetçi Yardımcısı
17	Alemdar DALKILIÇ	---			Denetçi Yardımcısı
18	İnci AKGÜL	---			Denetçi Yardımcısı
19	Mustafa KESER	---			Denetçi Yardımcısı
20	Tülay AKGÜN	---			Denetçi Yardımcısı

(*): Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yapılmış olan Bağımsız Denetim sınavlarını kazanmış olan Reşit Cem KURSAV 16270 sicil no. ile Zeynep ALBAYRAK da 16469 sicil no. ile Bağımsız Denetçi siciline kayıt olmuşlardır. Reşit Cem KURSAV'ın Bağımsız Denetçi olarak şirketimizin denetim kadrosuna ataması 05.02.2019 tarihli Yönetim Kurulu Kararı ile yapılmıştır. Çağdaş UZUNOK 05.03.2019 tarihi itibarıyla SMMM ruhsatını almış olup, ruhsat numarası 352109145'tir.

3 – İÇİNDE BULUNULAN DENETİM AĞININ HUKUKİ VE YAPISAL ÖZELLİKLERİ:

Çözüm Ünlüer Bağımsız Denetim ve YMM A.Ş. herhangi bir denetim ağının içerisinde bulunmamaktadır. 1476 Sokak No:2 Kat:7 D:9 Aksoy Residence Alsancak/İZMİR adresindeki merkezimiz ile Ritim İstanbul A1 Blok Kat:30 D:287 Maltepe/İSTANBUL ve Camikebir Mah. İsmet İnönü Bulvarı Kuşadası İş Merkezi No:78/202 Kuşadası/AYDIN adreslerindeki iki adet çalışma ofisimiz ile Türkiye'nin her tarafındaki müşterilerimize bağımsız denetim, vergi denetimi ve danışmanlığı, yönetim danışmanlığı, risk yönetim danışmanlığı hizmetleri sunmaktayız.

4 – İLİŞKİLİ DENETİM KURULUŞLARI VE DİĞER İŞLETMELER İLE BU İLİŞKİLERİN MAHİYETİ:

Kuruluşumuzun yurt içinde ve yurt dışında ortaklıkları bulunmamaktadır.

5 – ORGANİZASYON YAPISI:

Çözüm Ünlüer Bağımsız Denetim ve YMM A.Ş.'nin üst organizasyon yapısı bağlamında, Yönetim Kurulu Başkanı YMM Orhan ÜNLÜEROĞLUGİL'in koordinatörlüğünde yönetilmektedir. Sorumlu Ortak Baş Denetçi YMM İlhan CANLI bağımsız denetim plan ve koordinasyonunda yardımcı olmaktadır. Diğer Bağımsız Denetçiler Mehmet TERBAŞ, Bilal MOTUR, Barış KAYA, Oktay ESMEROĞLU, Murat Moşe ABULAFYA, Mesut DAĞDEVİREN ve Barış GÜVENÇ bağımsız denetim plan ve koordinasyonunda Sorumlu Ortak Baş Denetçi YMM İlhan CANLI ile birlikte çalışmaktadırlar.

Mesleki kıdem ve başarı sahibi diğer denetçi yardımcıları Kuruluşumuzun amaç ve konusuna giren işlerin yürütülmesine katkıda bulunmaktadırlar.

6 – KURULUŞ KALİTE GÜVENCE SİSTEMİ İNCELEMELERİ HAKKINDA BİLGİ:

Kuruluşumuz 23.07.2018 tarihinde Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu yetkilileri tarafından kalite güvence sistemi incelemesine tabi tutulmuştur. Bunun dışında son üç yılda diğer kurumlarca herhangi bir kalite güvence sistemi incelemesine tabi tutulmamıştır.

7 – DENETİM HİZMETİ VERİLEN KAYIK'LER:

2018 yılı içerisinde bağımsız denetim faaliyetimiz bulunmakla birlikte, KAYIK kapsamında olan müşteri şirket mevcut değildir.

8 – SÜREKLİ EĞİTİM POLİTİKALARI:

Çözüm Ünlüer Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik Anonim Şirketi; mesleki ilkelere ve ilgili mevzuata uyumu için denetim ekibinin hizmet içi eğitim programları ile sürekli olarak gelişmelerini desteklemektedir. Kalite Güvence Komitesi denetim kalitesinin kontrolüne ilişkin gözden geçirme işlemleri ile şirket politika ve uygulamalarına ilişkin standartları yazılı hale getirerek mevzuattaki olası değişikliklerin güncel takibini sağlamaktadır.

**ÇÖZÜM ÜNLÜER BAĞIMSIZ DENETİM
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**
0476 Sk. No:2 Aksoy Residence No:7 D:9 Alsancak
Tel: (0212) 464 05 37 - 35 Faks: (0212) 464 05 39 (22/11)
Kurum V.D. 263 035 7089 Ticaret Sicil No: 34-150452
Mersis No: 5-3124-4273-4122998
www.cozumdenetim.com.tr

Denetim kadrosunun sorumluluklarını eksiksiz biçimde yerine getirilebilecek niteliklere ve yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olmaları, kuruluşumuzun temel hedeflerindedir. Bu nedenle, meslek personelimiz Bağımsızlık İlkeleri, Muhasebe ve Denetim Standartları, Vergi Sistemi, Denetim Metodolojisi, Kurum ve Kuruluşların Mevzuatları hakkında sürekli olarak hizmet içi eğitime tabi tutulmuşlardır.

Kuruluşumuz, her düzeydeki denetçi ve denetçi yardımcılarının bilgi birikimlerinin artırılması ve güncellenmesi için bağımsız denetim mesleği ile ilgili mevzuatı ulusal ve uluslar arası gelişmeleri, yayınları, düzenlenen kurs ve seminerleri sempozyum, kongre ve konferansları izlemelerine olanak sağlamaktadır.

Denetçi Yardımcısı personelimiz SMMM ruhsatı alabilmek için yeterlilik sınavlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen Bağımsız Denetçi lisansını alabilmek için de KGK tarafından düzenlenen sınavlara katılmaktadırlar.

9 – BAĞIMSIZLIK İLKESİNE UYUM:

3568 Sayılı mesleki mevzuat, KGK mevzuatı ve diğer mevzuatlar uyarınca bağımsızlık ilkesinin korunması için gerekli tüm hususlar yerine getirilmektedir.

Denetim hizmeti verilen şirketler nezdinde bağımsızlığı zedeleyici her türlü iş ve işlemlerden uzak durulması için çalışanlardan herhangi birisinin müşterilerle iş ve işlemi olması durumunda Sorumlu Ortağın haberdar edilmesi zorunluluğu vardır.

10 – GELİRİN DAĞILIMI:

31.12.2018 tarihli Gelir Tablosunda yer alan bilgilere göre; Şirketimizin müşterilerine 2018 yılında vermiş olduğu hizmetler karşılığında elde edilen gelirler aşağıda gösterilmektedir:

BRÜT SATIŞLAR	2.857.903,90
YURTİÇİ SATIŞLAR	2.857.903,90
TAM TASDİK DENETİMİ	1.571.462,94
KDV İADE TASDİK DENETİMİ	983.562,81
DANIŞMANLIK HİZMETİ	24.500,00
DİĞER TASDİK HİZMETLERİ	124.445,82
DİĞER HİZMET BEDELLERİ	34.626,33
BAĞIMSIZ DENETİM	119.306,00

11 – SORUMLU DENETÇİLERİN ÜCRETLENDİRİLMESİ:

Sorumlu denetçilerin ücretleri, sorumlu denetçilerin kıdem durumları, tecrübeleri, verimlilikleri ile ekip çalışması ve müşteri ilişkileri göz önünde bulundurularak belirlenmektedir.

12 – KALİTE KONTROL SİSTEMİ:

Kalite Kontrol Sisteminin Unsurları

Şirket aşağıdaki unsurların her birini ele alan politika ve prosedürler içeren bir kalite kontrol sistemi kurar ve bu sistemin devamlılığını sağlar:

- a) Denetim şirketi bünyesinde kaliteye ilişkin liderlik sorumlulukları.
- b) İlgili etik hükümler.
- c) Müşteri ilişkisinin ve denetim sözleşmesinin kabulü ve devam ettirilmesi.
- d) İnsan kaynakları.
- e) Denetimin yürütülmesi.
- f) İzleme.

Şirket Bünyesinde Kaliteye İlişkin Liderlik Sorumlulukları

Bağımsız denetim kuruluşumuz; kaliteyi, denetimlerin yürütülmesinde vazgeçilmez bir unsur olarak kabul eden bir kurumsal kültürü teşvik etmek için politika ve prosedürler oluşturur.

Söz konusu politika ve prosedürler, şirketimizin genel müdürünün (veya eş değerinin) veya uygun hâllerde- yönetim kurulunun (veya eş değerinin), kalite kontrol sistemine ilişkin nihai sorumluluğu üstlenmesini zorunlu kılar. Şirketimiz tarafından kalite kontrol sisteminin işleyişinden sorumlu olarak görevlendirdiği kişi veya kişilerin, bu sorumluluğu üstlenmek için yeterli ve uygun deneyime, beceriye ve yetkiye sahip olmalarını sağlayacak politika ve prosedürler oluşturur.

Etik İlkeler

Sorumlu personel, bağımsız denetim işinde yer alan bağımsız denetçilerin aşağıda sıralanmış olan etik ilkelerin temel prensiplerine olan uyumunu kontrol eder:

- a) Dürüstlük,
- b) Tarafsızlık,
- c) Profesyonel yeterlilik, mesleki özen ve titizlik,
- d) Gizlilik ve profesyonel davranış.

Sorumlu ortak baş denetçi ya da gerekli olduğu durumlarda bağımsız denetim ekibinin diğer üyeleri, tespit edilen sorunları ve bunların nasıl çözümlendiği hususunu yazılı hale getirir.

Müşteri İlişkisi ve Denetim Sözleşmesinin Kabulü

Yeni bir şirket ile sözleşme yapılırken veya mevcut işe devam edip etmeme kararı alınırken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmaktadır:

- Müşterinin dürüstlüğü,
- Bağımsız denetim işini yürütebilecek uzmanlık, zaman ve kaynak,
- Etik ilkelere uyum,

Müşterinin dürüstlüğü ile ilgili olarak asıl sahiplerinin, üst yönetiminin, ilişkili şirketlerin kimlikleri ve faaliyet alanları gibi hususlara dikkat edilmektedir. Uzmanlık, zaman ve kaynak açısından irdelemede şirket personel profilleri incelenmektedir.

Müşteriyle olan bağımsız denetim ilişkisinin devam edip etmeyeceğine karar verilirken, mevcut ve önceki dönemde ortaya çıkan, müşterinin faaliyet alanının kuruluşun yeterli bilgi ve deneyime sahip olmadığı bir alana kayması gibi önemli hususların varlığı ve bunların etkileri göz önüne alınır. Eğer işin kabulünü etkileyen bir bilgi elde edilmişse ilgili durum kuruluş yönetimi ile tartışılır.

Şirket, denetime veya müşteri ilişkisinin devam ettirilmesine yönelik olarak, önceden öğrenmiş olması hâlinde bu denetimi reddetmesine sebep olabilecek bilgileri edindiği durumları ele alan politika ve prosedürler oluşturur. Söz konusu politika ve prosedürler;

- a) Bu durumlarda doğan mesleki ve yasal sorumluluklara (denetim şirketinin, kendisini seçen kişi veya kişilere ya da bazı durumlarda düzenleyici otoritelere rapor vermesini gerektiren bir hükmün bulunup bulunmadığı dâhil),
- b) Denetimden çekilme veya denetimden ve müşteri ilişkisinden birlikte çekilme ihtimallerine ilişkin değerlendirmeler içerir.

Denetimin Planlanması

Denetimin planlanması, denetime yönelik genel denetim stratejisinin oluşturulmasını ve denetim planının geliştirilmesini içerir. Denetçinin amacı denetimin etkin yürütülmesini sağlamaktır. Sorumlu denetçi ve denetim ekibinin diğer kilit üyeleri, planlama ve denetim ekibi üyeleri arasında yapılan müzakerelere katılım sağlanması dahil denetimin planlanmasında yer alır.

Ön Denetim Çalışmaları

Cari denetimin başlangıcında aşağıdaki çalışmalar yapılır;

- Müşteriyi tanıma sürecinde, Planlama ile ilgili Formlar kullanılır ve bu formlarda belirtilen bilgi ve belgeler temin edilir. Bağımsızlığı tehdit eden durumları ve ilişkileri tespit etmek ve değerlendirmek için bilgi ve belgeler temin edilir ve değerlendirilir. Bağımsızlığı tehdit eden durumlar kabul edilebilir düzeye indirilemiyorsa denetimden çekilmek için gerekli adımlar atılır. (Ref. FR-A-1)
- Denetim sözleşmesinin kabulü aşamasında işletmenin büyük pay sahiplerinin, kilit yöneticilerinin ve üst yönetimden sorumlu olanların dürüstlüğü, denetim ekibinin yeterliliği, mevcut veya önceki denetimler sırasında ortaya çıkan önemli konuların denetimim güvencesini etkileyip etkilemediği belirlenir.
- Bağımsız denetimi mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütecek denetim ekibi belirlenir.
- Temin edilen bilgiler bağımsız denetim standartları (BDS 220) hükümlerine uygun bulunduğu Denetim sözleşmesi KGK Bağımsız Denetim Standartları (BDS 210) kapsamında hazırlanır ve imzalanır.

Müşteriyi Tanıma Formu

Bu formun amacı; denetimle ilgili olarak müşteri ve müşterinin içerisinde bulunduğu ortamla ilgili bulgularımızı belgelendirmektir. Denetimle ilgili bilgiler bu forma ya da gerektiğinde devam sayfalarına uygun olarak belgelenmelidir. (Ref. FR-A-5)

Denetimi Etkileyen Önemli Değişiklikler Ve Etmenler

- Arka Plan
- Organizasyon
- Operasyonlar
- Mali Raporlama
- Diğer
- Amaçlar, Stratejiler Ve İlgili Faaliyet Riskleri

**ÇÖZÜM ÜNLÖER BAĞIMSIZ DENETİM
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**
1476 Sk. No:2 Aksoy Residence No:7 D:9 Alsancak
Tel: (0232) 464 05 37 38 Faks: (0232) 464 05 39 İZMİR
Kordon V.D. 263 035 2889 Ticaret Sicil No: M-150452
Mersis No: 5 124 4273 412 998
www.cozumdenetim.com.tr

Amaçlar ve Amaçlara Ulaşmak İçin Araştırılacak Hususlar

- Müşteri için yapılan çalışmanın kabul edilemez riskler içermediğinden emin olmak gereklidir.
- Firmamızın hizmeti uygun şekilde yerine getirmek için yeterliliğe sahip olduğundan emin olmak gereklidir.
- Sözleşmeye konu olacak hizmetin uygun şekilde sonuçlanmasından ve çalışma kapsamımızın müşteri tarafından doğru algılandığından emin olmak gereklidir.
- Firmanın ilgili mevzuatlara uygun bir şekilde kurulduğundan emin olmak gereklidir.
- Muhtemel müşterinin kara para aklama olaylarına karışıp karışmadığı tespit edilmeye çalışılmalıdır. (Ref. FR-A-6)

Denetimin Planlanması ve Denetimin Stratejisinin Belirlenmesi

Denetimin planlanmasında denetim planlama formlarından yararlanılır (Ref. FR-A) .

Planlama kapsamında;

- İşletmenin organizasyonu, iç kontrol sistemi, çalışma tarzı, üretim süreci ve iş akışı ile ilgili işletmenin çalıştığı sektör ve diğer konular araştırılır.
- Mali tablolar, önceki döneme ait çalışma kağıtları ve denetim raporları ile işletmenin haberleşme dosyaları gözden geçirilir.
- İşletmenin iç kontrol sistemlerinin güvenilirliğinin ve bağımsız denetimin iç kontrollerine ne ölçüde dayandırılacağı ile denetim riski ve önemlilik sınırı belirlenir.
- İşletmenin muhasebe politikalarının ayrıntıları ile incelenmesi, muhasebede, bağımsız denetim uygulamalarında veya mevzuatta meydana gelen ve işletmenin mali tablolarını etkileyebilecek olan değişimler araştırılır.
- Bağımsız denetim çalışmasının türü, kapsamı ve zamanlaması yöneticiler ve işletmenin diğer ilgili personeli ile tartışılır.
- Bağımsız denetim faaliyeti sırasında, denetçilere bilgi verecek ve veri hazırlayacak işletme personeli belirlenir ve bunlar arasında koordinasyon sağlanır.
- Bağımsız denetim çalışmasını yürütecek ekip içinde iş bölümünü yapılı ve koordinasyon sağlanır.

Bu plandan hareketle bağımsız denetim programının hazırlanması aşağıdaki şekilde yürütülür;

Çalışmayı yürütecek denetçiler ve yedek denetçiler belirlenir (Sözleşmede Belirtilir);

Aşağıda belirtilen hesaplar ve konular gruplandırılarak ilgili görev dağılımı ve çalışma programı sürelerinin belirlenmesi Denetim Planlanması ve Programlanması formu (Ref.A-1.2) kullanılarak gerçekleştirilir;

Bilanço Aktif Hesaplar, Bilanço Pasif Hesaplar, Gelir Tablosu Hesapları, Mali Tablolar, Rapor ve Dipnotlar.

Denetim Stratejisi

Denetim stratejisi denetim zamanlamasını, kapsamını ve idare edilmesini ayarlar. Belgelerin illaki zaman harcayan veya karmaşık olması gerekmez, bu durum şirketin boyutuna ve denetimin karmaşıklığına göre değişir. Örneğin küçük çaplı bir denetim için, geçmiş denetimin bitiminde hazırlanmış olan kısa bir not (memorandum), çalışma kağıtlarının ve belirlenen dikkat çeken konuların

tekrar gözden geçirilmesine dayanarak, güncellenerek değiştirilmesiyle yeni denetim için gerekli denetim planı için temel olabilir. Eğer konular denetim dosyasında herhangi bir yerde ele alınmışsa, çalışmayı tekrar etmeye gerek yoktur fakat bulunduğu yer hakkında çapraz referans verilmelidir. (Ref. FR-A-2)

Bağımsız Denetim Ekibinin Belirlenmesi ve Göreve Başlaması

Sorumlu ortak baş denetçinin, grup olarak bağımsız denetim ekibinin, uygun yetenek ve yeterlilikte olduğu ve süresi içinde bağımsız denetim standartlarına, yasal ve hukuki düzenlemelere uygun olarak bağımsız denetim işini bitirebileceği ve gerçeği yansıtan bağımsız denetim raporu düzenleyebileceği hususlarında tereddüdü bulunmaması gerekir.

Bağımsız denetim ekibi görevlendirilirken aşağıdaki hususlar göz önüne alınmaktadır:

- Uygun eğitim ve benzer katılımlarla edinilmiş bilgi ve pratik deneyim,
- Mesleki standartlar, denetim ve yasal ve hukuki düzenlemeler hakkında bilgi,
- İlgili bilgi teknolojisinin bilgisini de içeren gerekli teknik bilgi,
- Müşterinin faaliyet gösterdiği sektör hakkında bilgi,
- Mesleki kanaat kullanma yeteneği,
- Kuruluşun kalite kontrol politika ve yöntemlerini kavrama yeteneğine sahip olmayı gerektirir.

Bağımsız Denetim Faaliyetinin Yürütülmesi

Sorumlu ortak baş denetçi, bağımsız denetim faaliyetinin bağımsız denetim standartları ile yasal ve hukuki düzenlemelere uygun olarak yapılması sürecinde, yönlendirme, gözetim ve verimlilikle ilgili hususlardan ve bağımsız denetim raporunun gerçeği yansıtacak şekilde hazırlanmasından sorumludur.

- Sorumlu ortak baş denetçi bağımsız denetim ekibindeki denetçileri;

- a) Ekiptekilerin sorumluluğu,
- b) İşletme faaliyetlerinin doğası,
- c) Riskle ilgili hususlar,
- d) Ortaya çıkabilecek sorunlar
- e) Bağımsız denetim işinin yürütülmesiyle ilgili ayrıntılar, konularında bilgilendirerek bağımsız denetim faaliyetini yönetir.

- Bağımsız denetim ekibindeki bağımsız denetçilerin sorumluluğu, kendilerine verilen işi objektif bir bakış açısı ve mesleki şüphecilik ve özenle etik ilkeleri gözeterek yapmaktır.

- Bağımsız denetim ekibindeki kıdemsizlerin daha kıdemli denetçilere sorular yöneltmeleri beklenir.

- Bağımsız denetim ekibinde yer alan bağımsız denetçiler de aralarında gereken iletişimi kurarlar.

- Yapılan bağımsız denetimin amacının ekipte yer alan tüm bağımsız denetçiler tarafından anlaşılması gereklidir. Bu kapsamda, ekipte yer alan kıdemli denetçilerin kendilerine verilen işin amacını kavrayabilmeleri için bağımsız denetimin, ekip çalışması ve refakat çalışması şeklinde yürütülmesi gerekir.

- Denetim ekibin gözetimi aşağıdaki hususları içerir;

- a) Bağımsız denetim çalışmasında kaydedilen aşamayı takip etmek,
- b) Ekip elemanlarının yetenek ve yeterliliklerini göz önüne alarak, işi tamamlamak için sürelerinin yeterli olup olmadığı, verilen talimatları anlama düzeyleri ve işin planlandığı gibi yürütülüp yürütülmediğini tespit etmek,
- c) Bağımsız denetim sırasında ortaya çıkan hususları önemliliklerini göz önüne alarak saptamak ve planlanmış bağımsız denetim yaklaşımını buna uygun olarak değiştirmek,
- d) Danışma gerektiren hususları belirlemek, bağımsız denetim sırasında daha kıdemlilerle konuyu görüşmek.

- Gözden geçirme sorumluluğu, daha kıdemli ekip üyelerinin daha kıdemli denetçilerin işlerini inceleme temeline dayanır. Bu sorumluluğu yerine getiren bağımsız denetçi, aşağıdaki hususları dikkate alır.

- a) Bağımsız denetim işinin bağımsız denetim standartlarına, yasal ve hukuki düzenlemelere uygunluğu,
- b) Önemli konuların daha ayrıntılı incelenmek üzere ortaya konulduğu,
- c) Gerekli konularda fikir danışıldığı ve ulaşılan sonuçların yazılı hale getirilerek uygulandığı,
- d) Yapılan işin zamanlama ve içeriğinin gözden geçirildiği,
- e) Yapılan işin ulaşılan sonuçları desteklediği ve yazılı hale getirildiği,
- f) Bağımsız denetim kanıtlarının yeterli ve bağımsız denetim raporunu destekleyecek nitelikte olduğu,
- g) Bağımsız denetim tekniklerinin amaçlarının gerçekleştirildiği.

- Sorumlu ortak baş denetçinin, bağımsız denetim raporu nihai hale gelmeden bağımsız denetime ilişkin çalışma kâğıtlarını incelemek ve ekiple konuları tartışmak suretiyle varılan sonuçları ve bağımsız denetim raporunu destekleyecek yeterlilikte bağımsız denetim kanıtı toplandığı hususundan emin olması gerekir.

- Sorumlu ortak baş denetçi bağımsız denetimin uygun göreceği aşamalarında inceleme yapar. Bu durum, bağımsız denetim raporu henüz tamamlanmadan önemli konuların zamanında sorumlu ortak baş denetçinin isteğine uygun olarak çözümlenmesini sağlar. Gözden geçirme, bağımsız denetimin yoruma açık kritik konularını, bağımsız denetim sırasında tespit edilen, özellikle zor ve incelikli alanları, önemli riskleri ve sorumlu ortak baş denetçinin önemli bulduğu diğer alanları kapsar.

- Sorumlu ortak baş denetçinin tüm çalışma kâğıtlarını incelemesi gerekmez, ancak yaptığı gözden geçirmenin süre ve kapsamını yazılı hale getirmesi gerekir.

- Gözden geçirme sırasında bağımsız denetim işinin başka bir sorumlu ortak baş denetçi tarafından devralınması halinde, sorumlu ortak baş denetçinin değişiklik tarihine kadar yapılan tüm işlerin gözden geçirilmesini de yapması gerekir. Söz konusu kontrolün, bağımsız denetimin plan ve programının bağımsız denetim standartları ile hukuki düzenlemelere uygun olarak yapıldığı hususunda yeni sorumlu ortak baş denetçiyi de ikna etmesi gerekir.

- Birden çok sorumlu ortak baş denetçinin görev aldığı bağımsız denetimlerde her birinin sorumluluklarının çok iyi tanımlanmış ve ekip tarafından anlaşılması şarttır.

İzleme

Kuruluş, şirketlerde gerçekleştirdiği bağımsız denetimin kalitesinin kontrolünü sağlamak üzere, oluşturduğu Kalite Güvence Komitesi aracılığıyla uygunluk denetimleri ve incelemelerini yapar.

Sorumlu ortak baş denetçi, gözetim sonuçlarını kuruluş tarafından belirlenen yöntemlere uygun olarak değerlendirir.

Sorumlu ortak baş denetçi;

- a) Gözetim sonuçlarında yer alan eksikliklerin bağımsız denetimi etkileyip etkilemediğini,
- b) Bu duruma çözüm için kuruluş tarafından alınan önlemlerin yeterli olup olmadığını değerlendirir.

Kuruluşun, kalite kontrol sistemindeki eksiklikler belirli bir bağımsız denetim işinin bağımsız denetim standartlarına ve mevzuata uygun yapılmadığı veya bağımsız denetim raporunun gerçeği yansıtmadığı anlamına gelmez.

Bağımsız Denetimin Kalite Kontrol İncelemesi

- Denetlenenin finansal tablolarının bağımsız denetiminden sorumlu ortak baş denetçi,

- a) Kalite güvence ekibinin atandığından emin olmak,
- b) Bağımsız denetim kalitesinin kontrolü aşamasında ortaya çıkanlar dâhil, bağımsız denetim esnasında ortaya çıkan önemli hususları kalite güvence ekibi ile tartışmak,
- c) Bağımsız denetim kalitesinin kontrolü tamamlanana kadar bağımsız denetim raporunu bitirmemek zorundadır.

- Bu kontrolün yapıldığı diğer bağımsız denetim işlerinde de sorumlu ortak baş denetçi yukarıda belirtilen hususlara uyar.

- Böyle bir kontrolün gerekli olmadığı bağımsız denetimin başlangıç aşamalarında da, sorumlu ortak baş denetçinin muhtemel kontrol ihtiyacını fark etme sorumluluğu vardır.

- Bağımsız denetim kalitesinin kontrolü, ekip tarafından alınan önemli kararlar ile bağımsız denetim raporunun oluşumunda ulaşılan sonuçların objektif bir değerlendirmesi olup, sorumlu ortak baş denetçi ile tartışmayı, bağımsız denetim raporunun uygun olup olmadığı göz önüne alınarak finansal bilgilerin gözden geçirilmesini içerir. Bunun yanı sıra kontrol sırasında seçilen önemli kararlara ilişkin çalışma kâğıtlarının incelemesi de yapılır. Kontrolün kapsamı, bağımsız denetim işinin karmaşıklığına ve bağımsız denetim raporunun gerçeği yansıtmama riskine göre değişir. Kontrolün varlığı sorumlu ortak baş denetçinin sorumluluğunu azaltmaz.

- Finansal tabloların bağımsız denetimine ilişkin kontrol aşağıdaki hususları içerir.

- a) Bağımsız denetim ekibinin özellik arz eden bağımsız denetim işleriyle ilgili olarak şirketin bağımsızlığı konusundaki değerlendirmeleri,
- b) Bağımsız denetim sırasında tespit edilen önemli riskler, bağımsız denetim ekibinin değerlendirmeleri ve cevapları da dahil olmak üzere risk değerlendirmeleri,
- c) Önemlilik ve önemli riskler konusunda alınan kararlar,
- d) Görüş farklılıkları nedeniyle danışma gerektiren durumlarda, bu hizmetten yararlanılıp yararlanılmadığı ve ulaşılan sonuçlar,
- e) Bağımsız denetim sırasında tespit edilen düzeltilmiş ve düzeltilmemiş yanlışlıkların niteliği ve önemi,
- f) Denetlenenin yönetimine, yönetimden sorumlu kişilere veya diğer düzenleyici otoritelere iletilecek hususlar,
- g) Gözden geçirme için seçilen çalışma kâğıtlarının önemli kararları ve ulaşılan sonuçları gösterir nitelikte olup olmadığı,
- h) Bağımsız denetim raporlarının uygunluğu.

- Finansal tabloların bağımsız denetiminin kalite kontrolüne ilişkin olarak yukarıda belirtilen hususların tamamı veya bir kısmı, finansal bilgilerin bağımsız denetiminin kalite kontrolüne ilişkin incelemede de aranır.

Kalite Güvence Ekiplerinin Oluşturulması ve Görevleri

- Şirket'in denetiminden sorumlu olduğu firmaların büyüklüğüne ve denetim riskine bağlı olarak, her firma için sorumlu ortak baş denetçi veya asgari kıdemli denetçi seviyesinde görevli kalite güvence ekibi üyesinin tayin edilmesi zorunludur. Görev dağılımı Şirket yönetim kurulu tarafından belirlenir.

- Söz konusu kalite güvence ekibi üyesi, tam kapsamlı denetimlerde bağımsız denetim raporunun imzalanmasından önce,

- a) Bağımsız denetim sözleşmesinin mevzuata uygunluğunu test etmek,
- b) Denetim stratejisi ve denetim planının uygunluğunu değerlendirmek,
- c) Uygulanan muhasebe politikalarının test edildiğini tespit etmek,
- d) Bankanın finansal performans analizinin değerlendirmesini gözden geçirmek,
- e) Çalışma kâğıtlarından örnekler seçerek, denetim sürecinin yeterliliğini analiz etmek,
- f) Denetim kanıtı toplama ve değerlendirme işlevini kontrol etmek,
- g) Uygulanan denetim tekniklerinin değerlendirmesini yapmak,
- h) İç kontrol ve risk yönetimi sisteminin değerlendirildiğinden emin olmak,

- i) Hazırlanan denetim raporu ile finansal tablo ve dipnotlarının mevzuata uygunluğunu kontrol etmekle görevlidir.

- Bu görevleri eksiksiz yerine getirmek ve standart bir kalite seviyesine ulaşmak için Kalite Güvence Sisteminden sorumlu ortak baş denetçiler tarafından tüm kalite güvence ekibince kullanılmak üzere kontrol listeleri hazırlanır.

- Sınırlı denetimlerde, kalite güvence ekibi üyesi, Kalite Güvence Sisteminden sorumlu ortak baş denetçiler tarafından hazırlanan "Sınırlı Denetim Kontrol Listeleri"ni kullanır.

- Kalite güvence ekibi ayrıca,

- a) Bağımsız denetim görevindeki tüm personelin mesleki sorumluluklarını yerine getirirken bağımsız, dürüst ve tarafsız olduğundan, gizlilik ve profesyonel davranış ilkelerine uygun davranarak, mesleki yeterlilik, güvenilirlik, özen ve titizliğe sahip olduğundan,
- b) Herhangi bir bağımsız denetim raporuna ilişkin olarak hazırlanmış çalışma kâğıtları ile denetim sonucunu etkileyen bilgileri içeren evrakın, Şirket tarafından en az beş yıl süre ile saklandığından,
- c) İstihdam edilecek bağımsız denetçilerin mesleki sorumluluklarını yerine getirebilecek niteliklere ve yeterli mesleki bilgi ve eğitime sahip olduğundan, 3568 sayılı Kanuna göre belirlenen sürekli mesleki eğitim de dâhil olmak üzere düzenli ve sürekli olarak hizmet içi eğitime tabi tutulduğundan,
- d) Bağımsız denetim ekibindeki bağımsız denetçilerin, denetim sona erdiğinde sorumlu ortak baş denetçi tarafından performans değerlendirme raporu düzenlenmesi suretiyle değerlendirildiğinden,
- e) Meslek ilkelerine ya da yasal düzenlemelere uygunluğu tehlikeye düşürebilecek bir durumun varlığı halinde, ilgili mevzuat uyarınca gerekli bildirimlerin yapıldığından, emin olmalıdır.

İnsan Kaynakları

Denetim Kuruluşumuzun insan kaynaklarına ilişkin politika ve prosedürleri aşağıdaki hususları içermektedir:

- İşe alma,
- Performans değerlendirmesi,
- Verilen görevleri yerine getirme süresi dahil kabiliyetler,
- Yeterlik,
- Kariyer gelişimi,
- Terfi etme,
- Ücret ve sair haklar,
- Personel ihtiyacının tahmini.

Etkin işe alma süreç ve prosedürleri, çalışmalar için gerekli yeterlik ve kabiliyetleri geliştirme kapasitesine ve bu kabiliyetleri yeterli bir biçimde kullanabilmesine imkan veren uygun karakter özelliklerine sahip dürüst kişileri seçmesinde Kuruluşumuza yardımcı olur.

Yeterlik, aşağıda belirtilenler dâhil çeşitli yöntemler vasıtasıyla geliştirilebilir:

- Mesleki eğitim,
- Uygulama eğitimi dâhil sürekli mesleki gelişim,
- Mesleki tecrübe,
- Denetim ekibinin diğer üyelerinin daha deneyimli çalışanlar refakatinde yetiştirilmesi,
- Bağımsız olması zorunlu olan personel için bağımsızlık eğitimi.

Denetim Kuruluşumuz personelinin yeterliğinin devamlılığı büyük ölçüde uygun seviyedeki sürekli mesleki gelişimine bağlıdır. Bu şekilde denetim şirketi personeli bilgi ve kabiliyetlerini muhafaza edebilir. Etkin politika ve prosedürler, her kademedeki şirket personeli için sürekli uygulama eğitimi ihtiyacını dikkate alır ve personelin gerekli yeterlik ve kabiliyetlerini geliştirebilmesi ve bunları sürdürebilmesi için gerekli eğitim kaynaklarını ve desteğini sağlar.

Denetim Kuruluşumuz, kendi bünyesinde teknik ve eğitim kaynaklarının bulunmaması gibi hallerde şirket kadrosunda olmayan uygun yeterliğe sahip kişilerin hizmetinden yararlanabilir.

Performans değerlendirmesi, ücret ve sair haklar ile terfi prosedürleri, yeterliğin geliştirilmesi ve sürdürülmesi ile etik ilkelere bağlılığın esas alınmasını ve ödüllendirilmesini sağlar. Aşağıdakiler Kuruluşumuzun, yeterliğin geliştirilmesi ve sürdürülmesi ile etik ilkelere bağlılığın sağlanmasına yönelik atabileceği adımlar arasındadır:

- Personelin, performans ve etik ilkelere ilişkin şirket beklentilerinin farkında olmasını sağlamak,
- Personelle performans, yükselme ve kariyer gelişimiyle ilgili değerlendirme sunmak ve danışmanlık sağlamak,
- Personelin, daha yüksek sorumluluk gerektiren pozisyonlara yükselmenin, diğer hususların yanında performans kalitesine ve etik ilkelere bağlılığa dayandığını ve denetim şirketinin politika ve prosedürlerine uyulmamasının disiplin işlemiyle sonuçlanabileceğini anlamasına yardımcı olmak.

13 – DİĞER HUSUSLAR

Kuruluşumuz, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Yönetmelik, Tebliğ, Türkiye Muhasebe Standartları (TMS), Türkiye Denetim Standartları (TDS) ve kararlara titizlikle uymaktadır. Ayrıca, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından istenilen bilgiler süresinde gönderilmektedir.

Orhan ÜNLÜEROĞLUGİL
YMM, Sorumlu Ortak Baş Denetçi

ÇÖZÜM ÜNLÜER BAĞIMSIZ DENETİM
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
1476 Sk. No:2 Aksöy Residence No:7/D-9 Alsancak
Tel: (0232) 464 05 37 - 38 Faks: (0232) 464 05 39 İZMİR
Kordon V.D. 263 035 7089 Ticaret Sicil No: 18-150452
Mersis No: 5-124-4273-4120998
www.cozumdenetim.com.tr